

Муниципальное общеобразовательное учреждение
«Коркатовский лицей»

«УТВЕРЖДАЮ»

Директор лицея:

Михайлов С.И.

Приказ № 101

от 29.08.2019г.

«СОГЛАСОВАНО»

Зам. директора по УВР:

Анисимов А.В.

РАССМОТРЕНО

на заседании ВМО

Аркадьева НВ.

Рабочая программа
по родному (марийскому) языку
6 класс

по программе *Марий йылме дене тун школла* примерный программе: V – IX класс / З.В.

Учаев, В.В. Кузнецов, Н.В. Кузнецова. – Йошкар-Ола:

Марий туныктыш институт, 2013.

на 2019-2020 учебный год

Учитель-составитель: учитель марийского языка и литературы
высшей категории

Аркадьева Нина Вениаминовна

VI КЛАСС (51 шагат)

Родо-тукум йылме-влак коклаште марий йылмын верже

I. Марий йылме родо-тукум финн-угор йылме ешыште. Марий йылмын моло пошкудо йылме-влак дене кылже.

Марий йылмым шымлыше е%-влак.

II. Марий йылмын моло калык йылме-влак семынак вия%-мыже, калык-влакын келшен илымышт нерген умылымаш. Марий йылмым шымлыше е%-влакым палымаш.

Визымше классыште тунеммым ушештарымаш

I. Тыглай ойлончым, муткылдышым синтаксически лончылымаш. Тыглай да кыдежан ойлончо коклаште ойыртеж.

Шомакым фонетически лончылымаш. Со% да йо% буквавлакым возен моштымаш.

Лексика. Шомакын лексический значенийже.

Лўм мутын иктешлыше значенийже, морфологический ойыртеж да ойлончышто синтаксический рольжо.

Лўм мутым морфологически лончылымаш.

Вияш оян ойлончым возен моштымаш. Диалоган текстым чо%ымаш.

II. Тўрл^о мутер-влак дене пашам ыштен моштымаш.

Тыглай да кыдежан, вияш оян ойлончылаште, диалогышто чарналтыш пале-влакым шынден моштымаш.

Шомак-влакым келшыше значенийыште кучылт моштымаш.

Лўм мутын иктешлыше значенийжым, морфологический ойыртежым да ойлончышто синтаксический рольжым палымаш. Тудым морфологически лончылен моштымаш.

Пале мут

I. Пале мут. Пале мутын иктешлыше значенийже, морфологический ойыртеж да ойлончышто синтаксический рольжо.

Пале мутын та%а старымаш (та%а старыме да превосходный) степеньже-влак.

Пале мутын лўм мут семын кучылталтмыже. Лўм мут деч посна каласалтмыж годым пале мутын вочмык да числа дене вашталтмыже, лица формым налмыже.

Пале мутым ышталтмыже. Пале мутым ыштыше суффикс-влак. Йыгырмут-влак. Пале мутым состав дене да морфологически лончылымаш.

II. Та%а старымаш степенян пале мутым кучылт моштымаш. Лўм мут олмеш кучылталтше пале мутын ойырте-м-влакшым пален моштымаш.

Пале мут-влакым возен моштымаш.

Чот мут

I. Чот мут. Чот мутын иктешлыше значенийже, морфологический ойырте-м-же да ойлончышто синтаксический рольжо.

Чот мутын ышталтмыже. Простой, сложный да составной чот мут-влак.

Шотлымо да радам чот мут-влак. Дробан чот мут. Датим ончыктым годым чот мутым чын кучылтмаш.

Чот мутым состав дене да морфологически лончылымаш.

II. Лўм мут пален да шкетын шогышо чот мут-влакым возен моштымаш. Чот мутым кучылтман ойлончым чо%аен моштымаш.

Олмештыш мут

I. Олмештыш мут нерген умылымаш. Тудын иктешлыше значенийже, морфологический ойырте-м-же да ойлончышто синтаксический рольжо. Олмештыш мутын лўм мут, пале мут, чот мут олмеш кучылталтмыже.

Олмештыш мутын разрядше-влак: лицам ончыктышо (личный), указательный, рашемдыше (определительный), вопросительноотносительный, раш палыдыме (неопределенный), ш°рыш° (отрицательный).

Личный олмештыш мутым почешмут дене пырля чын кучылтмаш (мый денем, тыйын нерген, тылат – тыланет кера).

Олмештыш мутын ышталтмыже, состав дене да морфологически лончылымаш.

II. Олмештыш мутым текстысе ойлончо ден ужаш-влакым ушышо йен семын кучылтмаш. Олмештыш мутын разрядше-влакым ойырен моштымаш. Нуным возен да кучылт моштымаш.

Наречий

I. Наречийын иктешлыше значенийже, морфологический ойырте-м-же да ойлончышто синтаксический рольжо.

Наречийын разрядше-влак: кузе лиймым, жапым, верым, амал ден цельым, мера ден степеньым, чотым ончыктышо. Верым ончыктышо наречийын шкенлык (притяжательный) суффиксше.

Наречийын та%аастарымаш (та%аастарыме да превосходный) степеньже-влак.

Наречийын ышталтмыже. Наречийым ыштыше суффикс-влак. Сложный наречий-влак. Наречий значениян муткылдыш-влак. Наречийым состав дене да морфологически лончылымаш.

II. Наречийын разрядше-влакым ойырен моштымаш. Синоним ден антоним наречий-влакым кучылт моштымаш. Наречийым возен моштымаш.

Ий мучко тунеммым ушештарымаш

Тунемше ий мучаште мом ыштен моштышаш:

- пале мут, олмештыш мут, чот мут ден наречийын иктешлыше значенийыштым, морфологический ойыртемьштым да ойлончышто синтаксический рольыштым пален да лончылен моштышаш; нунын дене муткылдышым, ойлончым чын чо%ышаш; нине ойлымаш ужаш-влакын ойлончышто могай член лиймыштым умылтарышаш;

- тунемме ойлымаш ужашласе мут-влакын ышталтме йеныштым палышаш; нуным состав дене лончылен моштышаш;

- текстын чо%алтмыжым палышаш; тудым чо%ымо йен дене пайдаланен моштышаш; шуко й^он дене лийше текстым улымышаш; текстлан кумда планым ыштышаш; туныктышын темлымыж почеш сочиненийым официально-деловой стиль дене возышаш; деловой кагазым серен моштышаш;

- тўрле марий мутер дене, тыгак рушла-марла але марларушла мутер дене пайдаланышаш;

- орфограмме да пунктограмме нерген палышаш;

- мутын лексический да грамматический значений кокласе ойыртежым палышаш да ончыктен моштышаш.

Марий йылме дене 6 класслан тематический планирований

	Урокын разделже, темыже	Шагат	Урок тип	Пуышаш шинчымаш	Йоча мом ыштышаш	Дата
1	Марий йылме моло йылме ешыште	1	У шинчымашым налме урок	Шочмо йылмын поянлыкшым, сылнылыкшым да куатшым йоча-влаклан ончыкташ да самырык енын шумыштыжо шке шочмо йылмыж дене кугешныме тулым ылыжташ	Марий йылмын финн-угор тушкаш пурымьжым шымлаш.	
2	Муткылдыш	1	Ушештарымаш урок	Муткылдыш ым да предложенийм лончылаш	Синтаксически лончылаш	
3	Фонетике	1	Ушештарымаш урок	Йон да пич йукым палаш	Мутым фонетически лончылаш	
4	Лексике	1	Ушештарымаш урок	Шомакын лексический значенийжым шымлаш	Мутер дене паша	
5	Лум мут	1	Ушештарымаш урок	Лум мутын ойыртемжым шергал лекташ	Лум мутын ойлымаш ужаш семын ойыртемжым палемдаш, морфологически лончылаш	
6	Вияш оян лончо.Диалог.	1	Ушештарымаш урок	Виш ойлончышто знакым чын шындымаш	Вияш оян ойлончым чын возен да кучылт моштымаш	

7	Диктант.	1	Шинчымашым тергыме паша	5 классыште тунеммым шарналташ	Лудмо почеш возаш да ешартыш пашам шуктымаш
8	Ончыч тунеммым иктешлымаш	1	Ушештарымаш урок	5 классыште тунеммым тергымаш	Чыла тунемме материаллан чын вашмутым пуышаш
9	Пале мут	1	У шинчымашым налме урок	Пале мутын морфологически й ойыртежым палемдаш	Пале мут нерген йоча-влакын шинчим-м келгем-ш; тудын значенийже, морфол. ойыртежым рашемдаш
10	Пале мутын танастарыме степеньже	1	У шинчымашым налме урок	Турло степенян пале мутым ыштымаш	пале мутын танастарыме да превосходный степеньже-влак нерген шинчымашым пуаш, нуным икте-весьшт деч ойырен мошташ тун-ш
11	Танастарыме степенян пале мутым чын возымаш	1	У шинчымашым налме урок	Пале мутым чын возымаш	пуымо темылан материалым ойырен мошташ туныкташ пале мут-влакым кучылтын, шке але енын порткорго але подемжым описаний йон денеи почын пуаш.
12- 13	Изложений	2	Йылме лывыртеме паша	Микро темым муаш тунеммаш	Текстын идейжым да темыжым чын муын моштышаш
14	Пале мутын ышталтмыже	1	У шинчымашым налме урок	Тун пале мут нергене умылымаш	Тун, вес мут гыч лийше да сложный пале мут-влакым икте- весьшт деч ойырен мошташ, возымаште нуным кучылт мошташ туныкташ
15	Суффикс	1	У шинчымашым	Суффикс	Сложный пале мут-влакым чын

	полшымо дене лийше пале мут		налме урок	дене лийше пале мутым возымаш	возаш да ойлаш тун-ш	
16	Йыгыр мут- влак	1	У шинчымашым налме урок	Мут ушалтме да мужыралтме дене лийше пале мутым возымаш	Сложный пале мутын ышталтме йонжым шымлаш	
17	Пале мутым лум мут семын кучылтмаш	1	У шинчымашым налме урок	Пале мутын лица да числа дене вашталтмыжым лончылаш	Пале мутын лум мут олмеш кучылталтмыжым шымлаш, чын лончылен мошташ	
18	Пале мутым ушештарымаш	1	У шинчымашым налме урок	Пале мутым иктешлымаш	Пале мутын ойыртегалтше палыжым шымлен текстым чонаш	
19	Пале мут темын иктешлымаш	1	Ушештарымаш урок	Тест дене паша	Морфологически лончылаш	
20	Диктант.	1	Шинчымашым тергыме паша	Пале мут нерген тунемме шинчымашым тергымаш	Лудмо почеш возаш да ешартыш пашам шуктымаш	
21	Чот мут ойлымаш ужаш	1	У шинчымашым налме урок	Чот мут нерген умылымаш	Чот мут нерген умылымашым налаш,	
22	Чот мутын ышталтмыже	1	Ушештарымаш урок	Чот мутын ышталтме йонжым шымлаш	Чот мутын ыштыалтме ойыртегалтше шымлаш	
23	Шотлымо да радам чот мут	1	У шинчымашым налме урок	Турло йон дене лийше чот мутым шымлымаш	Текст дене паша	
24	Чот мутым иктешлымаш	1	У шинчымашым налме урок	иктешлыма ш	Тунемме темылан чын вашмутым пуымаш	

25	Диктант	1	Шинчымашым тергыме паша	Чот мут нерген тунемым тергымаш	Лудмо почеш возаш да ешартыш пашам шуктымаш	
26	Текст	1	Ушештарымаш урок	Стиль ойыртемным муаш	Текстын темыже, идейже, стиль ойыртемжым шымлаш	
27	Олмештыш мут Олмештыш мутын ойыртемже	1	У шинчымашым налме урок	Олмештыш мут нерген умылымаш	Олмештыш мутым моло ойлымаш ужаш олмеш кучылтмо ойыртемжым шымлаш.	
28	Личный олмештыш мут	1	У шинчымашым налме урок	Чын возымаш	Олмештыш мут нерген почеламутым возаш	
29	Указательный олмештыш мут	1	У шинчымашым налме урок	Текстыште кучылт моштымаш	Указательный олмештыш мутын лексический да грамматический ойыртемжым умылтараш	
30	Определительн ый олмештыш мут	1	У шинчымашым налме урок	Олмештыш мутым чын муаш	Текстыште кучылташ да чын возен мошташ	
31	Вопросительны й да относительный олмештыш мут	1	У шинчымашым налме урок	Падеж дене вашталтмыжым шымлаш	Вопросительно-относительный олмештыш мут-в. лексический значенийыштым раш-ш	
32	Неопределенны й олмештыш мут	1	У шинчымашым налме урок	Ойлончын турло член лиймыже	Неопределённый олмештыш мут-в. лиймыштым да возалтмыштым рашемдаш	
33	Отрицательный олмештыш мут	1	У шинчымашым налме урок	Тудын лум мут дене кылдалтмыже	Отрицательный олмештыш мут- в. нерген шинчымашым пуаш	
34	Иктешлымаш	1	Иктешлымаш урок	Иктешлен тергымаш	Олмештыш мут-в. тушкаш да нунын возалтмышт нерген шинчымашым пен-ш	

35	Диктант	1	У шинчымашым налме урок	Тунеммым тергымаш	Олмештыш мут-влак нерген шинчымашым пенгыдемдаш
36- 37	Изложений	2	Йылме лывыргыме паша	Текстым йылме могырым лончылымаш	Текстын содержанияжым чын да радам дене возаш, о.м.м.м.м.м. кучыл-ш тунык-ш
38	Наречийын ойыртемеже	1	У шинчымашым налме урок	Наречийын значений тушкажым шымлымаш	Наречий нерген умылымашым пуаш,
39	Наречийын ышталтмыже	1 1	У шинчымашым налме урок	Наречийын ышталме йон дене палдараш	тудын морфологический ойыртемежым да предлож-те рольжым умылт-ш
40	Сложный наречий	1	У шинчымашым налме урок	Чын возымаш	Наречийын верым, жапым, кузе лиймым, амал ден цельым, чотым, мера да степеньым ончыктышо разрядше-в. дене палд-ш
41	Составной наречий	1	У шинчымашым налме урок	Мутер дене паша	Наречийын ышталтмыж нерген шинчым-м пуаш, тун да вес мут гыч лийше наречий-в. кутыр-те да воз-те кучылт мошташ тун-ш
42	Наречийын танастарыме степеньже	1	У шинчымашым налме урок	Пале мут да наречийын ойыртемежым шымлымаш	Наречийын танастарыме степеньже-в. да лицам ончык-шо суффиксым налмыж нерген шинчым-м пуаш
43	Наречийым возымаш да лончылымаш	1	У шинчымашым налме урок	Чын возымаш	Наречий-в. чын возен мошташ туныкташ

44	Наречий нерген иктешлымаш	1	Ушештарымаш урок	Тергыме пашам шуктымаш	Тунемме материалым иктешлен вашмутым чын пуымаш
45	Диктант	1	Шинчымашым тергыме паша	Наречийым морфологически чын лончылымаш	Лудмо почеш возаш да ешартыш пашам шуктымаш
46-47	Сочинений.	2	Йылме лывыртыме паша	Шочмо кундем нерген возымаш	Планым ыштен, возаш
48-49	Идалык мучко тунеммым иктешлымаш	2	Ушештарымаш урок	Тект дене паша	Турло ойлымаш ужаш-влак нерген чын да раш каласкален моштышаш
50	Диктант	1	Шинчымашым тергыме паша	Ик ий мучко тунеммым иктешлен, лонылымаш	Лудмо почеш возаш да ешартыш пашам шуктымаш
51	Проектым аралымаш	1	Урок -проект	Темым налын проектым ышташ	Шымлыме паша почеш выступлений

